

A szabadon termő gombák gyűjtése és gombavizsgálat a Berettyóújfalui kistérségben

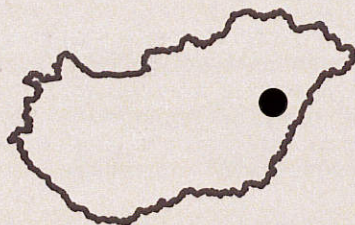
E rövid tanulmányt a Berettyóújfalui kistérség hivatalos gombaszakellenőreként írom, noha tevékenységem túlterjed a kistérség határain.

Harminchárom település gomba-szakvizsgálatát látom el egyedül, helyettesítési lehetőség nélkül.

A kistérség települései a következők:

Berettyóújfalú, Bakonszeg, Nagyrábé, Bihartorda, Sáp, Földes, Szentpéterszeg, Gáborján, Esztár, Pocsaj, Hencida, Váncsod, Mezőpeterd, Bedő, Bojt, Nagykereki, Biharkeresztes, Ártánd, Told, Mezősas, Körösszegapáti, Körösszakál, Magyarhomorog, Komádi, Furta, Zsáka, Darvas, Csökmő, Vekerd, Tépe. Nem a kistérséghez tartozóan: Derecske, Konyár. Gombaszakértő híján Nagyváradról, illetve 2022-től Karcagról és egyéb távolabbi településekről is érkeznek.

Fontos kitételként megemlítenéd, hogy a szóban forgó települések lakossága számára egyedül a Berettyóújfalui Piacon adódik hivatalos és szabályszerű lehetőség a vadon termő gombák árusítására.

A vadon termő gombák gyűjtésének kiemelt értékei

Testmozgás: A gombaszedés legtöbbször terepviszonyok között történik. Kimutatás által igazolt, hogy játékkal, a gyűjtés izgalmával és örömeivel átszított tevékenység esetében sokkal több mozgásra képes az ember, mintha direkte sportolni indul.

Természetjárás: A gombaszedés általában a természet friss levegőjén történő, városok és utak zajától távol eső tevékenység, amit egyre több család választ a gyermekei számára a digitális világból a természethez való visszatéréshez.

Gasztronómiai különlegességek: Rengeteg ember szereti a gombákat, s mivel a különböző fajok eltérő ízvilággal rendelkeznek, ezért kimeríthetetlen tárházát jelentik az ízletesebbnél ízletesebb fogásoknak.

Egészséges táplálkozás: A gombák alacsony energiatartalmú, de magas rosttartalmú élelmiszer-alapanyagok, kiemelkedően magas ásványianyag-tartalommal, így minden vonatkozásában megfelelnek az egészséges táplálkozás követelményeinek.

A gombagyűjtés: ingyenes, vizsgáláshoz nem kötött tevékenység – ellentétben a vadászattal, horgászattal stb. Mivel csupán a termőtestek kerülnek leszedésre, így a környezetet, illetve a fajállományt nem károsító tevékenységről van szó (szélsőséges eseteket leszámítva).

A gombavizsgálat szükségessége

Már az előbbi felsorolásban foglaltak is elegendő okot szolgáltatnának a gombaszakvizsgálat szabályozott biztosítására, de érthetetlen és sajnálatos módon ez jelenleg nem létezik.

A felsorolt okok nemcsak jelen pillanatban magyarázzák a gombaszedők óriási létszámát, hanem a tendenciát is előre mutatják: ez a létszám a következő években **rohamosan növekedni fog**.

Tapasztalatom alapján 2022-ben csupán Berettyóújfaluban harmincnál több család kezdett újonnan a tevékenységbe. Ugyanez a helyzet a gyűjtött fajok számát illetően. Évtizedekig csak a megszokott néhány fajt gyűjtötték, ma pedig már a legelső napoktól kezdve tömegesen szedik azt is, amire évekkel ezelőtt ránézni sem mertek.

Korábbi években kényelmesen elláttam a feladatomat, 2020-ban és 2021-ben feszítettebb tempóra volt szükség, 2022-ben pedig eljutottam a teljesítőképességem határára. Amennyiben e tendencia folytatódni fog, nem tudom helyettesítés híján hogyan leszek képes megbirkózni a feladattal.

Egy bővebb termést hozó csapadékosabb évben nagyságrendileg százötvenezer tonna ehető gomba terem hazánk területén, ami „nemzetélelmezési” szempontból nem jelentéktelen.

Tevékenységem során látom, hogy a szegényebb rétegeknél meglehetősen fontos kiegészítő szerepet tölt be az ingyenesen begyűjtött nagymennyiségű gomba – mivel több módon is **könnyen tartósítható élelmiszerről** van szó (fagyasztással, szárítással, konzerválással, stb.). A Covid, az energia-veszélyhelyzet és az elszabaduló élelmiszerárak igazolták e pontokban soroltak érvényességét.

Az egészséges életmód iránti igény, valamint a táplálkozástani és gasztronómiai értékek miatt nemcsak a szegényebb, hanem a tehető és magas beosztású társadalmi réteg tagjai között is ugyanilyen mértékben nő a gombaszedők száma.

A gombavizsgálat szükségessége mellett rendkívül nyomós érvként felhozható a **mérgezőségek** – vagy már csak azok gyanúja esetén is – lefolytatott kezeléseik igen magas költsége. Egyetlen Gyilkos galóca mérgezés oly mértékű terhet ró a társadalombiztosítás kasszájára, ami egy gombaszakértő sokéves fizetésének felel meg. A Berettyóújfalui kistérségben nagy mennyiségben található **Gyilkos galóca**, de egyéb súlyosan mérgező fajok is tömegesen teremnek.

A gombavizsgálat mellett a gombaszakértő feladatköréhez tartozhat a gombamérgezések esetén az **orvosi kezeléshez történő segítségnyújtás** (a faj meghatározásával, amennyiben rendelkezésre áll minta). Emellett, évente néhány alkalommal előfordul, hogy kisgyermek a gombát fölszedi és elfogyasztja. Ilyenkor célszerű a szakértőnek a helyszínre sietni, a további tennivalók miatt, avagy nem mérgező faj esetén a megnyugtató és a felesleges orvosi protokoll elkerülése céljából.

A helyettesítés hiányának nehézségei

Húsz éve a hivatásom és szülővárosom érdekeit szem előtt tartva **hétvégéken és ünnepnapokon** is a lakosság rendelkezésére állok, mivel sokan ilyenkor tudnak gombagyűjtésre időt szánni.

Csapadékosabb években március elejétől június végéig, illetve augusztus végétől december közepéig folyamatosan – **egyetlen nap kihagyása nélkül** – végzem tevékenységem, s ez rendkívüli nehézséget ró a magánéletem egyéb dolgaira.

Bízom benne, e néhány szempont is elegendő volt a gombaszakvizsgálat felelősségének, illetve egyre fokozódó szükségességének láttatására.

Amennyiben lehetséges, bármilyen támogatást tisztelettel fogadok, ami hivatásom megtartását és megbecsülését segíti.

Köszönettel és tisztelettel:
Erdei Zoltán